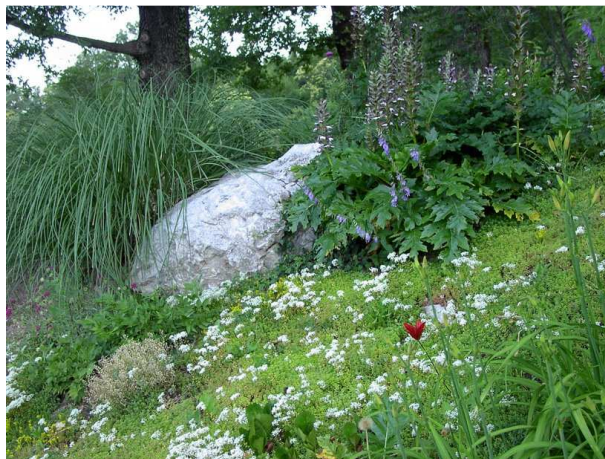

VRAČANJE K NARAVI

Včasih se je že kar težko odločati ob vsesplošni poplavi sadik vrtnih rastlin, vzgojenih s pomočjo modernih tehnologij, kjer so zakon šotnica in kemičnimi pomočniki ter genski inženiring pri vzgoji novih sort s čisto določenimi iskanimi lastnostmi.

Vedno bolj in vedno več ljudi pa ugotavlja, da je vrt prostor, kjer želimo predvsem uživati in živeti zdravo, nekaj početi v zdravem okolju.

Zato ne maramo več rastlin, okrog katerih moramo stalno nekaj brkljati z gnojili, hormoni in rastnimi stimulansi. In tudi ne maramo več rastlin, pri katerih moramo biti stalno na preži, ali jih je napadla kaka rastlinska bolezen ali škodljivec. In ni nam več v užitek stalno razmišljati, s katerim škropivom smo škropili pred časom in kaj bomo morali vzeti v roke naslednjic, da se nam ne razvijejo na to in to škropivo odporni škodljivci in bolezni. Ne smatramo več, da je vrt urejen le, če v njem ni nobenega živega bitja razen nas in gojenih rastlin. Tolerantni postajamo do metuljev, čmrljev, mravljič in pajkov in drugih živih bitij, ki v našem vrtu sobivajo z nami.

Naravo posnemajoča zasaditev trajnic pred drevjem zahteva zelo malo nege.

Da, počasi ugotavljamo, da je vrt posebna vrednota, če po njem ni treba stalno krožiti s škropilko v roki in na preži za vsem tistim, ki stalno grozi, da bo uničilo naše vrtno rastline. Vedno bolj cenimo tiste vrtno rastline, ki lepo živijo tudi brez kemije, pa čeprav so kak listek nagrizli hroščki ali njihove ličinke. In tudi kakšne sledi rje ali plesni na listih in cvetju nas ne spravijo več iz tira.

In če zgoraj navedeno drži, že iščemo vrste in sorte okrasnih vrtnih rastlin, tako drevnin, kot trajnic, ki niso tako preklemano zahtevne in preživijo na vrtu tudi le ob normalni oskrbi s humusom in vodo. Iščemo spet tisto, kar smo nekoč že imeli in dodajamo novo. In nekaterim novotarijam se pri tem niti ni potrebno odpovedati. Tako je vzgoja sadik v lončkih zlata vredna, ker na ta način lahko raztegnemo čas sajenja na večji del leta. Če pa so sadike vzgojene še v navadni vrtni prsti in na prostem, smo lahko prepričani, da z njimi ne bomo imeli težav, ko jih bomo prenesli na vrt.

Ko pa govorimo o razširjenem sortimentu drevnin in trajnic, bo že držalo, da je zanimivo vedno kaj novega. Ne moremo se zadovoljiti s tistim, kar je po naših vrtovih že od nekdaj. Iščemo vedno novo in novo in vedno več in več vrst in sort. Vendar pri tem ne smemo biti nekritični. Najprej je treba upoštevati rastne zahteve določenih rastlin glede toplote, vode v tleh in v zraku, kislosti tal, lomljivosti ali čvrstosti na vetrovnih legah, osončenosti in še marsičesa. Potem šele pridejo na vrsto lastnosti, kot so barva cvetja ali listja, oblika in vonj, hitrost razvoja, višina rasti in uporabnost v kulinariki ali kot rezano cvetje za domače šopke, čas cvetenja in olistanja in še marsikatera lastnost, pomembna z estetskega vidika in v skladu z našim osebnim okusom.

Vsekakor pa velja, da resni gojitelji okrasnih rastlin za vrtove novih bolj naravnih trendov nove sorte priporočajo šele, ko so jih preizkusili v naših razmerah, brez uporabe kemije in brez pomagal sodobne vrtnarske tehnologije. Saj so vendar namenjene nadaljnemu gojenju v vrtovih, kjer tudi vseh teh novotarij ne bomo uporabljali.

Ekološko vzgojene sadike trajnic v večjih loncih omogočajo tudi oblikovanje vrtnih motivov s takojšnjim učinkom.

Tekst:

Jožica Golob-Klančič

univ. dipl. ing. hort.

Fotografije:

Mojca Rehar Klančič

univ. dipl. ing. agr.

Vrt, kjer se stalno nekaj spreminja in zahteva le izbor rastlin danim pogojem primerno ter nekaj občasne skrbi za estetski videz posameznih rastlin in celote, pa je ideal sodobnega ekološko osveščene človeka, ki se zaveda že siceršnje preobremenjenosti našega okolja z vsemi mogočimi človekovimi dejavnostmi.

Kdor torej želi vrtnariti naravi in sebi prijazno, bo izbral primerne rastline za dani prostor in ne bo poizkušal prostora preveč spreminjati in umetničiti. Čeprav velja, da je vrt gojeni del narave, se vedno večji del lastnikov vrtov zaveda, da je njegova napombnejša lastnost ta, da je najprej del narave in šele potem gojeni.